

5. Иванова Л.А. К понятиям «судебная этика» и «судейская этика: история и современность» / Сибирский юридический вестник, № 2 (69), 2015. – С. 57-62 / <https://cyberleninka.ru/article/n/k-ponyatiyam-sudebnaya-etika-i-sudeyskaya-etika-istoriya-i-sovremennost>
6. «Судьялық әдеп кодексі» Қазақстан Республикасы судьяларының VII съезінде 2016 жылғы 21 қарашада қабылданды / <http://www.krso.kz/kz/act-8>
7. Этические обязательства судей: европейский опыт регламентации / <https://studref.com/333482/pravo/eticheskie-obyazatelstva-sudey-evropeyskiy-opyt-reglamentatsii>
8. Назаров В.Н. Прикладная этика. Учебник. - М.: Гардарики, 2015. – С. 9 / <https://www.twirpx.com/file/408755/>
9. Гусейнов А.А. Размышления о прикладной этике, 2020 / <https://iphras.ru/uplfile/ethics/RC/ed/kaunas/gus.html>
10. Заң энциклопедиясы, 2020 / <https://yuridicheskaya-entsiklopediya.slo-varonline.com/>

ҒТАМР 06.81.23

ҚАЗІРГІ БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАЛАРЫН ИГЕРУ ШЕҢБЕРІНДЕГІ ЭЛЕКТРОНДЫҚ ОҚЫТУ МЕН ҚАШЫҚТЫҚТАН БІЛІМ БЕРУ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫН ҚОЛДАНУ

О.С. ҚАПАР, А.К. ОРЫНБАСАРОВ

Қ. Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті, Ақтөбе, Қазақстан

Аңдатпа. Білім берудегі белгілі бір мақсаттарына жетудің тиімді құралы ретінде оқу үдерісінде онлайн курстарды қолдану мүмкіндіктері қарастырылады. Білім алушыларға ұсынатын білім беру мүмкіндіктерін кеңейту, оқушылардың жүктемесін азайту, оқу үдерісін жоспарлау мен жүзеге асырудағы икемділікті арттыру, оқушылар мен студенттерді өздігінен оқуға, өткізілген тәжірибені тиімді пайдалану арқылы оқытылатын пәндердің орындалу сапасын арттыруда білім беруде қолданылатын программалардың орны ерекше. Білім берудегі қашықтықтан оқыту технологиялары және оларға арналған электрондық ресурстар қолдану педагогикалық практикада кеңінен қолданылуда.

Кілт сөздер: электрондық оқыту, онлайн курстар, қашықтықтан білім беру технологиялары, білім беру бағдарламалары.

Аннотация. Рассматриваются возможности использования онлайн-курсов в учебном процессе как эффективного средства достижения определенных целей в образовании. Расширение образовательных возможностей, предоставляемых обучающимся, снижение нагрузки учащихся, повышение гибкости в планировании и осуществлении учебного процесса, особое место в обучении школьников и студентов уделяется самообразованию, повышению качества выполнения изучаемых дисциплин за счет эффективного

использования проведенного опыта. Применение дистанционных образовательных технологий и электронных ресурсов к ним широко используется в педагогической практике.

Ключевые слова: электронное обучение, онлайн курсы, дистанционные образовательные технологии, образовательные программы.

Annotation. The possibilities of using online courses in the educational process as an effective means of achieving certain goals in education are considered. Expanding the educational opportunities provided to students, reducing the workload of students, increasing flexibility in planning and implementing the educational process, a special place in the training of schoolchildren and students is given to self-education, improving the quality of the study subjects through the effective use of the experience. The application of distance learning technologies and electronic resources to them is widely used in teaching practice.

Key words: e-learning, online courses, distance learning technologies, educational programs.

«Цифрлық Қазақстан» мемлекеттік бағдарламасы – бұл цифрлық технологияларды қолдану есебінен елдің әрбір азаматының тұрмыс деңгейін арттыруды көздейтін маңызды кешенді бағдарлама.

Бағдарламаның негізгі мақсаттары Қазақстан Республикасының экономикасын дамытудың қарқынын арттыру және халықтың өмір сапасын, білімі мен медицинасын жақсарту, сондай-ақ болашақтың цифрлық экономикасына өту болып табылады.[1]

Елімізге қашықтықтан оқыту процесінің үлесі пандемияға қатысты артқаны мәлім. Яғни, қашықтықтан оқыту бұл- аккредиттелген мамандықтың типтік оқу жоспарына сәйкес барлық функциялары сақталған қашықтағы университет платформасы арқылы мемлекеттік білім беру мекемесінде орта кәсіптік, бакалавриат немесе магистратура деңгейінде білім алуға арналған білім беру форматы. Қашықтықтағы оқу сапалы әрі тиімді жүруі үшін көптеген тиімді программалар мен платформалар жұмыс жасады. Қазір біз қашықтықтан білім берудегі тиімді программаларға тоқталатын боламыз:

-iSpring Suite программасы. Бұл - онлайн курс дайындауға арналған бағдарлама. iSpring көмегімен сіз онлайн түрде оқушылардың немесе студенттердің біліктілігін бағалауға арналған тестті тез арада жинай аласыз. 14 дайын шаблондардың ішінен, бірнеше таңдаудың классикалық сұрақтарынан, интерактивті апарып тастау, тапсырыс беру және сәйкестендіру тапсырмаларына дейін таңдай аласыз. Онлайн тест барысында регламент сақтауға, яғни уақыт өлшемін қоюға болады. Сонымен қатар күрделі тақырыпты елестетуге көмектесетін бейне дәрістер, «қайталау сабақтары», бағдарламалық тренажерлер және басқа да бейне курстар жасауға мүмкіндік береді.[2] Білім алушыларға тақырып түсінікті болу үшін курсыңызды түрлі персонаждармен сәндей аласыз.

-Bandicam - ең жақсы экран жазғыш программа. Bandicam - бұл компьютердің экранында болатын жағдайдың барлығын жоғары сапалы бейне форматында жазуға болатын ықшам Windows-экран жазғышы. Bandicam компьютердегі мониторда не болатынын жазып,

оны бейнеге (AVI, MP4) немесе кескін форматында сақтай алады. Сондай-ақ нақты уақыт режимінде бейнеге, скриншотқа сурет немесе диаграмма жасауға болады. Онлайн сабақ барысында бейнелекцияларды түсіріп, білім алушыларға түсіндіруге өте тиімді программа болып табылады.[3]

-Movavi Video Editor - бұл білім алушыларға оңай бөлісуге көмектесетін қарапайым бейне жазуға және өңдеуге арналған бағдарлама. Movavi-дің бейнені өңдеу қосымшасында күрделі параметрлері жоқ. Барлық эффекттер қарапайым апарып тастау арқылы қосылады. Бағдарлама толығымен орыс тілінде. Мұның бәрі сізге YouTube және басқада білім беру платформаларына жүктеу үшін 20 минут ішінде дайын бейнені жасауға мүмкіндік береді. Тіпті егер сіз жаңадан бастаған болсаңыз да, бейнені компьютерде қалай өңдеу керектігін білмесеңіз де аз уақыт ішінде үйренуге болады.

-Google Forma көмегімен сіз сауалнамалар жүргізіп, мәліметтерді электронды кестеге ақысыз жинай аласыз. Тек қана сауалнама жүргізіп қана қоймай, білім алушылар тізімін де жасай аласыз, ақпараттық бюллетеньге электрондық пошта мекен-жайларын жазып, тіпті викторина өткізе аласыз. Бұл жинақта барлық жағдайларға арналған тақырыптар бар. Сіз сонымен қатар тақырыпты өзіңіз жасай аласыз, тек фотосуретті немесе логотипті жүктеп салыңыз, сонда бұл программа автоматты түрде тиісті түс схемасын таңдайды. Пішіндерді компьютерде де, мобильді құрылғыларда да оңай жасауға, өңдеуге және толтыруға болады. Жауаптардың статистикасын, оның ішінде диаграмма түрінде, формада және респонденттердің жауаптарын - автоматты түрде жасалған Google электрондық кестесінде таба аласыз.[4] Білім алушы мен білім беруші арасындағы байланысты тез орнатып, бағалауға өз әсерін тигізеді.

-Jamboard. Google компаниясы жасаған Jamboard тақтайшасы диагональ бойынша 55 дюймдік қабырғаға орнатылған, байланыссыз тақтаның өлшемі болып табылады. Онда 4K (4,096 x 2,160 пиксель) қысымға сезімтал жұмсақ сенсорлық пластикалық дисплей бар, ол бір мезгілде 16-ға дейін түртуді - әсіресе бірлескен сеанстар үшін - және Bluetooth қолдайтын қаламмен және өшіргішті таниды. Jamboard қосымшасы топтық жұмыстарға тиімді. Идеяларды талқылауға, эскиздер жасауға, суреттер қосуға, Jam файлдарын тез әрі кедергісіз сақтауға мүмкіндік береді. Интерактивті Jamboard-да жасалғанның бәрі бұлтта сақталады, сондықтан сіз кез-келген құрылғыда кез-келген жерде қол жетімді ала аласыз. Құрылғыны қабырғаға немесе дөңгелектері бар тік сатыға, түрлі фигураларға орнатуға болады. Jamboard қазіргі уақытта 3 түрлі түсті - қызыл, көк және қара дизайнда жұмыс жасайды.[5]

- Google Classroom - бұл Google-дің мектептер үшін ақысыз веб-қызметі, ол тапсырмаларды қағазсыз түрде жасауды, таратуды және бағалауды жеңілдетуге арналған

программа. Google Classroom-нің басты мақсаты - мұғалімдер мен оқушылар арасында файлдарды бөлісу процесін жеңілдету. Google Classroom тапсырмаларды құру және тарату үшін Google Drive, құжаттар, презентациялар мен кестелер жасау үшін Google қызметтер жиынтығы, байланыс үшін Gmail және жоспарлау үшін Google Calendar пайдаланылады. Курсты құру кезінде сәйкес пайдаланушы дискісінде жеке папка жасалады, мұнда оқушылар мұғалімге бағалау үшін жұмысын ұсына алады. IOS және Android құрылғыларында қол жетімді, мобильді қосымшалар пайдаланушыларға фотосуреттер түсіруге және оларды тапсырмаларға бекітуге, басқа қолданбалардан файлдармен бөлісуге және ақпаратқа дербес қол жеткізуге мүмкіндік береді. Мұғалімдер әр оқушының үлгерімін бақылай алады, ал бағалаудан кейін мұғалімдер түсініктемелермен жұмысты қайтара алады.

- Moodle - бұл электрондық оқыту сабақтарына арналған мазмұнды құрудың бастапқы көзі. Moodle платформасына қол жетімділік ақысыз, және оның басты міндеті - электронды оқыту жүйесін танымал ету және мұғалімдерге, тәрбиешілерге, білім беру курстарына көмектесу. РНР-ді қолдайтын кез-келген операциялық жүйе Moodle-ді пайдалануға мүмкіндік береді. Бұл мектептер, компаниялар мен университеттер қолданатын ең танымал қашықтықтан оқыту құралдарының бірі.

Алайда бәрі бірдей тиімді емес. Moodle-дің минусы - платформа деректердің қауіпсіздігіне кепілдік бермейді. Сервер қауіпсіздігі үшін бөлек төлеу керек. Сонымен қатар, негізгі нұсқа функциялардың шектеулі санын ұсынады. Мүмкіндіктерді кеңейту үшін қосымша ақы төленетін қосымша плагиндерді іздеу және орнату қажет. Бәрін ойластырып, конфигурациялау үшін көп терлеу керек.

Қазір мұғалімнің алдында тұрған кез-келген мәселені шешудің жүздеген құралын табу қиын емес. Егер сіздің мақсатыңыз толыққанды онлайн-сабақтар болса, максималды талаптарды қанағаттандыратын платформа табуға тырысыңыз. Электрондық оқыту бағдарламаларының көпшілігі тегін сынақ кезеңін ұсынады. Осы мақалада айтылған барлық программалар қашықтықтан білім берудегі оқу процесін жеңілдетеді және тиімді болады деген ойдамыз.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. Элен Битэм, Рона Шарп. Педагогиканы цифрлық дәуірде қайта зерделеу. ХХІ ғасырдағы оқыту дизайны. - Алматы «Ұлттық аударма бюросы» қоғамдық қоры-2019 жыл-328
2. Специальная методика преподавания географии и естествознания: Учебно-методический комплекс для специальности 050105 «Дефектология». / Сост. Б.И. Ильясова. - Караганда: Изд-во КарГУ, 2011. - 94 с.
3. Мустафаев Ж.С. Конструктивная география. Караганда, 2015-122 с.

4. <https://digitalkz.kz/kz/o-programme/>

5. <https://www.ispring.ru/ispring-suite>

6. <https://www.bandicam.com/ru/>

7. https://www.movavi.ru/suite/?gclid=Cj0KCQiAzZL-BRDnARIsAPCJs73efg-jcZUFtK0hzkyWMd2gQ_ZQhj-pAnQKI3h0hRUkU6nuQIPco_IaAuV1EALw_wcB

FTAMP 06.71.09

BALANCED REGIONAL DEVELOPMENT IN THE CONTEXT OF THE TRANSPORT COMPLEX OF KAZAKHSTAN AND AKTOBE REGION

M.E. YENGSEPOV, G.T. KUNURKULZHAYEVA

Aktobe regional state university named after K. Zhubanov, Aktobe, Kazakhstan

Abstract. The article deals with the topic of balanced spatial development of the transport system of Kazakhstan and the Aktobe region. Due to economic and geographical factors, regional development policies are aimed at large cities, where access to infrastructure, capital, and labor is simplified. This leads to the disparity of extended development between territories, and without special measures, the difference between regional centers and depressed areas will only increase. The disproportionality of indicators of the development of the transport system of the country's regions and districts of the Aktobe region is consistently demonstrated. Authors list the measures that the state directs to smooth out the discrepancy. Based on the analysis of indicators for the development of transport infrastructure and mobility, ways to compensate for spatial imbalances and the possibility of polycentric development of regions are considered. The issue of subsidizing passenger transportation in socially important areas is also being considered.

Key words. Interregional differentiation, transport system, transport infrastructure, regional development policy.

Аңдатпа. Мақалада Қазақстан мен Ақтөбе облысының көлік жүйесінің теңдестірілген территориялық даму тақырыбы қарастырылған. Өңірлік даму саясаты экономикалық және географиялық факторларға байланысты инфрақұрылымға, капиталға және жұмыс күшіне қолжетімділік жеңілдетілген үлкен қалаларға бағытталған. Бұл аумақтар арасындағы территориялық дамудың диспропорциясын білдіреді, ал арнайы шараларсыз облыс орталықтары мен депрессиялық аудандар арасындағы айырмашылық тек артады. Еліміздің облыстары мен Ақтөбе облысы аудандарының көлік жүйесінің даму көрсеткіштерінің сәйкессіздігі бірізді түрде көрсетіледі. Мемлекет сәйкессіздікті жеңілдетуге бағыттаған шаралар сараланады. Көлік инфрақұрылымын дамыту индикаторларын және ұтқырлықты талдау негізінде кеңістіктік сәйкессіздіктерді өтеу жолдары және өңірлерді орталықтандырып дамыту мүмкіндігі қаралады. Сондай-ақ, әлеуметтік маңызы бар бағыттар бойынша жолаушылар тасымалын субсидиялау мәселесі қарастырылады.

Түйін сөздер. Өңіраралық дифференциация, көлік жүйесі, көлік инфрақұрылымы, өңірлік даму саясаты.

Аннотация. Статья рассматривает тему сбалансированного пространственного развития транспортной системы Казахстана и Актыобинской области. В силу экономических и географических факторов, региональная